

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αρ. 394/2011
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήματος ΣΤ·
Συνεδρίαση της 4^{ης} Οκτωβρίου 2011**

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Παναγιώτης Κιούσης, Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Κωνσταντίνος Γεωργάκης,
Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Νομικοί
Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Σταύρος Σπυρόπουλος, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός ερωτήματος: Το αριθμ. **17565/30-6-2011** έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών,
Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/Γενική Διεύθυνση
Τοπικής Αυτοδιοίκησης/Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ/ Τμήμα
Φορολογικό.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: 1) α. Ενόψει της μεταβίβασης από την 1.1.2011 των
αρμοδιοτήτων των πολεοδομιών από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις
στους δήμους δυνάμει του άρθρου 94 του ν. 3852/2010, και όχι δια
προεδρικού διατάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του
άρθρου 61 του ν. 947/1979 και της παρ. 3 του άρθρου 33 του ν.
1337/1983 ή σχετικής απόφασης νομαρχιακού συμβουλίου, οι τελευταίοι
είναι δικαιούχοι στο προϊόν της κράτησης του ΚΗ' Ψηφίσματος; β. Στην

περίπτωση συνενούμενων δήμων που ήταν δικαιούχοι σε ποσοστό του προϊόντος της κράτησης προ της 1.1.2011, καθίσταται ο νέος δήμος δικαιούχος του ποσοστού αυτού, δυνάμει του άρθρου 283 παρ. 1 του ν. 3852/2011; 2) Εάν ναι, και δεδομένου ότι μεταβιβάζονται μεν αρμοδιότητες πολεοδομικών εφαρμογών και αρμοδιότητες συναφείς με την εφαρμογή ρυμοτομικών σχεδίων (40%), αλλά φαίνεται να είναι αδύνατη η μεταβίβαση στους δήμους της αρμοδιότητας έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης ή τροποποιήσεων (+ 35%), σε τι ποσοστό επί του προϊόντος της κράτησης του ΚΗ' Ψηφίσματος είναι αυτοί δικαιούχοι.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. 1. Με τις διατάξεις των παρ. 1 και 5 του Συντάγματος 1975/1986/2001 ορίζονται τα εξής:

«1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.

.....

5. Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης».

2. Με τις διατάξεις των παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 2 του Ψηφίσματος ΚΗ' της 23/23 Αυγούστου 1947 (ΦΕΚ Α' 184) «Περί παροχής διευκολύνσεων δια την υπό των ιδιωτών ανοικοδόμησιν» (στο εξής «ΚΗ' Ψήφισμα») ορίζονται τα εξής:

«1. Από της ισχύος του παρόντος μέχρι των εν τη § 1 του προηγουμένου άρθρου προθεσμιών αι απαιτούμεναι δια την εκτέλεσιν οιωνδήποτε εν γένει οικοδομικών εργασιών ἀδειαί, αι σχετικαί αιτήσεις και αι προς χορήγησιν τούτων απαιτούμεναι μελέται απαλλάσσονται οιουδήποτε φόρου, τέλους, προσθέτου τέλους, εισφοράς ή κρατήσεως, καθ' οιονδήποτε τρόπον εισπραττομένων, υπέρ του Δημοσίου, των Δήμων ή Κοινοτήτων ή οιωνδήποτε προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

3. Επί των κατά την παράγραφον 1 αδειών επιβάλλεται κράτησις ενός επί τοις εκατόν (1%) επί του όλου προϋπολογισμού της αξίας των περί ων η ἀδεια εργασιών βαρύνουσα τον αιτούντα την ἀδειαν, το προϊόν της οποίας εισάγεται εις τον προϋπολογισμόν του Κράτους και διατίθεται εις το Υπουργείον Ανοικοδομήσεως προς εφαρμογήν της πολιτικής της εκδηλουμένης δια του παρόντος Ψηφίσματος, δια την παρακολούθησιν και τον ἐλεγχον της τηρήσεως των πολεοδομικών διατάξεων εν γένει, ως και δια την αντιμετώπισιν των εκ της εφαρμογής του παρόντος δαπανών, αποκλειομένης της χορηγήσεως αδείας προ της καταβολής της κρατήσεως. Της ως ἀνω κρατήσεως εξαιρούνται αι οικοδομαί αξίας μέχρις είκοσιν εκατομμυρίων δραχμών.

4. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν ειδικώς εις πάσαν περίπτωσιν αδείας οικοδομικών εργασιών εφ' όσον κατά τον Νόμον επιτρέπεται η έκδοσις ταύτης».

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 478/1976 ορίσθηκαν τα εξής:

«1. Η ισχύς της διατάξεως της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ΚΗ' /1947 Ψηφίσματος "περί παροχής διευκολύνσεων διά την υπό ιδιωτών ανοικοδόμησιν", ως αύτη ετροποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, παρατείνεται μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1979.

2. Το προϊόν της υπό της διατάξεως της προηγουμένης παραγράφου οριζόμενης κρατήσεως εισπράττεται υπό του Δημοσίου και αποδίδεται εξ ολοκλήρου εις το διά των διατάξεων του άρθρου 19 του Ν.Δ. 1262/72 "περί Ρυθμιστικών Σχεδίων αστικών περιοχών", ως τούτο ετροποιήθη μεταγενεστέρως, συσταθέν Ειδικόν Ταμείον Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ)».

Σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3889/2010 το Ν.Π.Δ.Δ με την επωνυμία «Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ)» μετονομάσθηκε σε «Πράσινο Ταμείο», στο οποίο περιήλθε, μεταξύ άλλων, και ο ως ἀνω πόρος (άρθρο 3, παρ. 1^ε του Ν. 3889/2010).

4. Με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 61 του Ν. 947/1979 ορίζονται τα εξής:

«3. Διά προεδρικών διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει των Υπουργών Εσωτερικών και Δημοσίων έργων δύναται να μεταβιβάζονται εις συγκεκριμένον Δήμον ή Κοινότητα ή Ενωσιν Δήμων ή Κοινοτήτων

ή Δήμων και Κοινοτήτων πάσαι ή έναι των κατά τας κειμένας διατάξεις αρμοδιοτήτων πολεοδομικών εφαρμογών εν γένει. Τα ανωτέρω διατάγματα εκδίδονται μετά πρότασιν του οικείου Δήμου ή Κοινότητος ή Ενώσεως αυτών εφ' όσον διαπιστωθή η παρ' αυτοίς οργάνωσις ή δυνατότης οργανώσεως καταλλήλου τεχνικής υπηρεσίας. Εις τας περιπτώσεις μεταβιβάσεως κατά τα ανωτέρω της αρμοδιότητος βεβαιώσεως πολεοδομικών παραβάσεων, περιέρχονται εις τον οικείον Δήμον ή κοινότητα ή Ένωσιν αυτών τα υπό της κειμένης νομοθεσίας προβλεπόμενα δια τας παραβάσεις ταύτας πρόστιμα. Διά των κατά την παρούσαν παράγραφον εκδιδομένων διαταγμάτων καθορίζονται τα όργανα του Δήμου ή της Κοινότητος ή Ενώσεως αυτών τα ασκούντα εις εκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν μεταβιβάσεως τας ανωτέρω επί μέρους αρμοδιότητας, τα της τεχνικής αστυνομεύσεως των κατασκευών, τα της βεβαιώσεως των παραβάσεων και εισπράξεως των προστίμων, τα της προσαρμογής των σχετικών διαδικασιών, τα των σχετικών μεταβατικών ρυθμίσεων και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια».

5. Με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 33 (όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 25 του Ν. 2508/1997) και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 34 του Ν. 1337/1983, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 33

3. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μπορεί να μεταβιβαστούν στους δήμους και τις κοινότητες που αποδεδειγμένα διαθέτουν οργανωμένη υπηρεσία πολεοδομικού σχεδιασμού όλες οι αρμοδιότητες που αφορούν την υλοποίηση και εξειδίκευση των στόχων και κατευθύνσεων του γενικού πολεοδομικού σχεδίου και κυρίως η εκπόνηση και έγκριση της πολεοδομικής μελέτης και ο καθορισμός των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης. Η έγκριση και ο καθορισμός αυτός γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μαζί με τις σμικρύνσεις των σχετικών διαγραμμάτων με παραγγελία του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για τη διαπίστωση, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, της ύπαρξης της οργανωμένης υπηρεσίας πολεοδομικού σχεδιασμού.

Άρθρο 34

1. Κατ' εξαίρεση από την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Ν. 478/1976 "περί παρατάσεως της ισχύος της διατάξεως της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ΚΗ'/1947 Ψηφίσματος", σ' όσους Δήμους ή Κοινότητες έχουν μεταβιβαστεί ή μεταβιβάζονται αρμοδιότητες πολεοδομικών εφαρμογών με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του Ν. 947/1979, αποδίδονται τα σαράντα εκατοστά του προϊόντος της κρατήσεως που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ΚΗ'/1947 Ψηφίσματος, όπως ισχύει. Σ' όσους Δήμους ή Κοινότητες μεταβιβάζεται και η αρμοδιότητα έγκρισης

πολεοδομικής μελέτης ή τροποποιήσεων κλπ. κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 33 του νόμου αυτού, αποδίδονται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα και άλλα τριανταπέντε εκατοστά του προϊόντος της πιο πάνω κρατήσεως.

2. Το προϊόν της κρατήσεως αυτής εισπράττεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 95 του Ν. 1041/1980 "περί αυξήσεως των αποδοχών των Δημοσίων εν γένει υπαλλήλων, Πολιτικών, Στρατιωτικών και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ρυθμίσεως συναφών θεμάτων, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων και καθιερώσεως του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου" και το μέρος που περιέρχεται στο Δήμο ή Κοινότητα διατίθεται αποκλειστικά για την εφαρμογή ρυμοτομικών σχεδίων τους».

6. Με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994 ορίσθηκαν τα εξής:

«5. Οι Ν.Α. μπορούν να αναθέτουν την άσκηση αρμοδιοτήτων τους σε Ο.Τ.Α. ή σε Συμβούλια περιοχής, ύστερα από αίτησή τους. Η ανάθεση γίνεται με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου (Ν.Σ.) που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του. Με την απόφαση ανάθεσης μπορεί να καθορίζονται όροι για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών».

7. Με την διάταξη του άρθρου 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3463/2006 ορίζεται, μεταξύ άλλων ότι:

«Ι. Οι δημοτικές και οι Κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν ιδίως τους τομείς:

.....
β) περιβάλλοντος στο οποίο περιλαμβάνονται ιδίως:

.....
9) η συμμετοχή τους σε θέματα πολεοδομίας χωροταξίας και χρήσεων γης, όπως αυτή προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία».

8. Με τις διατάξεις της παρ. 3 του κεφαλαίου Δ' του άρθρου 29 του Ν. 2831/2000, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002, ορίσθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Δ 1.....

3. Κάθε διάταξη ως προ τις ως άνω αρμοδιότητες πολεοδομικών ρυθμίσεων που έρχεται σε αντίθεση με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό καταργείται. Επίσης καταργείται κάθε διάταξη με την οποία

μεταβιβάστηκαν αρμοδιότητες πολεοδομικών ρυθμίσεων στους νομάρχες και σε δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο».

9. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002, ορίσθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Το άρθρο 29 του ν. 2831/2000 (ΦΕΚ 140 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

1. Με απόφαση του οικείου νομάρχη και με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 γίνονται οι ακόλουθες πολεοδομικές ρυθμίσεις:

α) Η έγκριση και τροποποίηση ρυμοτομικών σχεδίων, καθώς και ο καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης σε αγροτικούς οικισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33 Α').

β) Η τροποποίηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και οικισμών και ο καθορισμός και η τροποποίηση όρων και περιορισμών δόμησης σε αυτά, καθώς και η έγκριση πολεοδομικής μελέτης ανάπλασης και αναμόρφωσης κατά τις διατάξεις των άρθρων 11 και 15 παρ. 4 του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'). Αρμόδιο Συμβούλιο να γνωμοδοτεί για τις ρυθμίσεις των εδαφίων α' και β' είναι το Συμβούλιο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του οικείου νομού».

10. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 2, της παρ. 1 του άρθρου 94, όπως ισχύει μετά την εν μέρει αντικατάστασή του με την διάταξη της παρ. 10^a του άρθρου 44 του Ν. 3979/2011, και των παρ. 2 και 17 του άρθρου 283 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύει μετά την συμπλήρωσή του με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 49 του Ν. 3943/2011, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 2

1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή κοινότητας.

Άρθρο 94

1. Στο άρθρο 75 παρ. I του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και υπό τον τομέα β' («Περιβάλλον») προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

«11. Η έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προέλεγχος για την έκδοση τους, ο έλεγχος μελετών για οικοδομικές άδειες, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων, κατά την κείμενη νομοθεσία, υπό την επιφύλαξη της περίπτωσης 45 του άρθρου 280 του παρόντος. 12. Ο έλεγχος των αρχιτεκτονικών, των στατικών, των υδραυλικών και των ηλεκτρομηχανολογικών μελετών, της μελέτης θερμομόνωσης, της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας και των σχετικών φορολογικών στοιχείων για την έκδοση ή αναθεώρηση

οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 5 του π.δ. 78/2006 (ΦΕΚ 80 Α).

13. Ο έλεγχος εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος πριν την έγκριση των πινακίδων εφαρμογής.

14. Η σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και διαγραμμάτων διαμορφωμένης κατάστασης.

15. Ο έλεγχος τοπογραφικών διαγραμμάτων που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποίησεως και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής.

16. Επίβλεψη τοπογραφικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής Σ.Π..

17. Η σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής του άρθρου 12 του ν. 1337/1983 (Συνολική Π.Ε., Μεμονωμένη Π.Ε., Διορθωτική Π.Ε.), συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών.

18.....

19. Η έκδοση απόφασης για τον καθορισμό μεμονωμένων κτιρίων ή των περιοχών, εντός των οποίων οι όψεις των κτιρίων πρέπει να αποπερατώνονται μέσα σε έξι (6) έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 6 του ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α').

20. Η προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 9 και 10 του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α).

21. Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.

22. Η εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και συναφών εκτελεστών πράξεων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.

23. Ο έλεγχος εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος, κατ' άρθρο 115 Κ.Β.Π.Ν..

24. Η εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων επί του εδάφους, κατά την πρόβλεψη της παρ. 1 του άρθρου 155 Κ.Β.Π.Ν.

.....

30. Η σύνταξη των πράξεων αναλογισμού αποζημίωσης, τακτοποίησης, προσκύρωσης κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7.1923 συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών.

31. Η επιμέλεια μεταγραφής ή καταχώρισης των Πράξεων Εφαρμογής του άρθρου 12 του ν.1337/1983 σε Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολόγιο.

32. Η σύσταση επιτροπής του άρθρου 1 του π.δ. 5/1986 (Α' 2) για τον προσδιορισμό της αξίας ακινήτων για την εισφορά σε χρήμα.

Άρθρο 283.

2.Οι δήμοι και οι περιφέρειες υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε πάσης φύσεως υποχρεώσεις και δικαιώματα, εξαιρουμένων των εμπραγμάτων, που βάσει διατάξεων νόμων και κανονιστικών πράξεων συνδέονται με αρμοδιότητες που μεταφέρονται σε αυτούς.

17. Διατάξεις νόμων και κανονιστικού χαρακτήρα πράξεις οι οποίες αναφέρονται στην εδαφική περιφέρεια των συνενούμενων Ο.Τ.Α εξακολουθούν να ισχύουν».

ΙΙ. Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα εξής:

1. Με τις διατάξεις παρ. 3 του άρθρου 2 του ΚΗ' Ψηφίσματος, προβλέπεται ότι για την έκδοση οικοδομικής άδειας επιβάλλεται κράτηση 1% επί του όλου προϋπολογισμού της αξίας των εργασιών, για τις οποίες αυτή χορηγείται. Το προϊόν της εν λόγω κρατήσεως εισπράττεται από το Δημόσιο και αποδίδεται εξ ολοκλήρου στο Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ, νυν Πράσινο Ταμείο). Σε περίπτωση μεταβιβάσεως σε δήμους ή κοινότητες αρμοδιοτήτων πολεοδομικών εφαρμογών (πράξεις αναλογισμού, πράξεις εφαρμογής, έκδοση οικοδομικών αδειών, αυθαίρετα κλπ.) με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 61 του Ν.947/79 ή με απόφαση νομαρχιακού συμβουλίου κατά τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994, τότε αποδίδεται σ' αυτούς ποσοστό 40% του προϊόντος της ανωτέρω κρατήσεως, το οποίο διατίθεται αποκλειστικά για την εφαρμογή των ρυμοτομικών σχεδίων τους. Σε περίπτωση, που μεταβιβάζεται σε αυτούς και η αρμοδιότητα της εγκρίσεως πολεοδομικής μελέτης ή τροποποιήσεως της, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 1337/1983, αποδίδεται σ' αυτούς επιπλέον ποσοστό 35% από την ανωτέρω κράτηση. Το ύψος του ποσοστού (40% / ή 40% + 35%) ορίζεται με την κανονιστική πράξη (προεδρικό διάταγμα ή απόφαση νομαρχιακού συμβουλίου) της μεταφοράς των σχετικών αρμοδιοτήτων σε κάθε δήμο ή κοινότητα.

2. Με την διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010, αρμοδιότητες πολεοδομικών εφαρμογών και άλλες πολεοδομικές αρμοδιότητες, οι οποίες ασκούνταν κατά το αποκεντρωτικό σύστημα από τις πολεοδομικές υπηρεσίες των κρατικών Νομαρχιών και πριν την 1.1.2011 ανήκαν στις πολεοδομικές υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, δυνάμει των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994 (**πρβλ. ΣτΕ 506/2010**), μεταβιβάσθηκαν ευθέως και αποκλειστικώς στους δήμους υπό την νέα τους, κατά τον ίδιο νόμο, οργάνωση και διάρθρωση. Από της μεταβιβάσεως αυτής,

κατέστησαν άνευ αντικειμένου και ανενεργές οι μέχρι τότε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, που προβλέπουν τις προϋποθέσεις και την διαδικασία για την ανάθεση σε δήμους ή κοινότητες των μεταβιβασθεισών αρμοδιοτήτων. Ομοίως κατέστησαν άνευ αντικειμένου και ανενεργές και οι κανονιστικές πράξεις (προεδρικά διατάγματα και αποφάσεις νομαρχιακών συμβουλίων), με τις οποίες οι ίδιες ως άνω αρμοδιότητες είχαν μεταβιβασθεί σε συγκεκριμένους παλαιούς δήμους ή κοινότητες.

3. Περαιτέρω με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 94 του Ν. 3852/2010 δεν μεταβιβάσθηκαν στους νέους δήμους αρμοδιότητες εγκρίσεως πολεοδομικών μελετών και πολεοδομικών σχεδίων ή τροποποιήσεών τους. Με την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 29 του Ν. 2831/2000 καταργήθηκε κάθε διάταξη, με την οποία είχαν μεταβιβασθεί πολεοδομικές αρμοδιότητες στους αιρετούς νομάρχες και σε δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια. Τούτο οφείλεται στη διαμορφωθείσα μέχρι τότε νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία, ήταν ανεπίτρεπτη, κατά το Σύνταγμα, όπως ίσχυε πριν την αναθεώρηση του έτους 2001, η μεταβίβαση πολεοδομικών αρμοδιοτήτων στους Ο.Τ.Α οιουδήποτε βαθμού. Στα πλαίσια αυτά έχει κριθεί ότι η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 1337/1983, με την οποία προβλέπεται η μεταβίβαση πολεοδομικών αρμοδιοτήτων σε δήμους ή κοινότητες έχει καταργηθεί (**ΣτΕ 843/2008, 2353/2009**). Συνεπώς, από την έναρξη της ισχύος της διατάξεως της παρ. 5 του άρθρου 29 του Ν. 2831/2000, έχουν καταργηθεί και δεν ισχύουν και όλες οι κανονιστικές πράξεις (Προεδρικά διατάγματα και αποφάσεις Νομαρχιακών Συμβουλίων), με τις οποίες μεταβιβάσθηκαν σε δήμους ή κοινότητες αρμοδιότητες πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 1337/1983 και της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994, συμπεριλαμβανομένης και της εγκρίσεως ή τροποποιήσεως πολεοδομικής μελέτης, δεδομένου οι πράξεις αυτές αντιστοιχούν σε έγκριση ή τροποποίηση πολεοδομικού σχεδίου (**πρβλ. ΣτΕ 2968/2006, 963/2007, ΕΑΣΤΕ 255/2010, Δ. Χριστοφιλόπουλος: «Καλλικράτης» και πολεοδομικές αρμοδιότητες, ΝοΒ 59, 225 επ.**).

4. Μετά την συνταγματική αναθεώρηση έτους 2001, με την διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος προβλέπεται ότι με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους Ο.Τ.Α η άσκηση αρμοδιοτήτων, που συνιστούν αποστολή του Κράτους. Κατόπιν αυτού με την διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002 αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 2831/2000, ανατρέπεται ο πάγιος κανόνας του ν.δ της 17.7.1923 για την θέσπιση των βασικών πολεοδομικών ρυθμίσεων με την έκδοση προεδρικού διατάγματος και μεταβιβάζονται αρμοδιότητες πολεοδομικού σχεδιασμού, μεταξύ των οποίων η έγκριση ή τροποποίηση πολεοδομικών σχεδίων και πολεοδομικών μελετών, σε άλλα πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοικήσεως, είτε της κρατικής, κεντρικής και περιφερειακής (Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ –Γενικός Γραμματέας της τότε κρατικής Περιφέρειας), είτε της τοπικής αυτοδιοικήσεως δευτέρου βαθμού (αιρετοί Νομάρχες). Με πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι, ενώψει των ρυθμίσεων της παρ. 2 του άρθρου 24 και της παρ. 2 του άρθρου 43

του Συντάγματος, η ως άνω μεταβίβαση αρμοδιοτήτων πολεοδομικού σχεδιασμού είναι συνταγματικώς ανεπίτρεπτη, εκτός εάν αφορά τροποποίηση πολεοδομικού σχεδίου ή πολεοδομικής μελέτης **όλως εντοπισμένη (πρβλ. ΟΛΣΤΕ 3661-3663/2005, ΣΤΕ 2968/2006, 963/2007, ΕΑΣΤΕ 255/2010)**.

Η ανωτέρω κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002, αρμοδιότητα του αιρετού Νομάρχη στο μέτρο, που είναι συνταγματικώς επιτρεπτή, δηλαδή όταν αφορά όλως εντοπισμένη τροποποίηση πολεοδομικού σχεδίου ή πολεοδομικής μελέτης, δεν αποκλείεται να μεταβιβασθεί σε πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή προβλέπει την δυνατότητα μεταβιβάσεως σε Ο.Τ.Α των εκάστοτε, μη καθοριζομένων ρητώς και αποκλειστικώς, αρμοδιοτήτων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Με τα δεδομένα αυτά, εφόσον μετά την έναρξη της ισχύος των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002, έχει μεταβιβασθεί από Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση σε δήμο ή κοινότητα η ως άνω αρμοδιότητα του Νομάρχη για έγκριση πολεοδομικών σχεδίων ή πολεοδομικών μελετών, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994, η αρμοδιότητα αυτή νομίμως ασκείται από τον οικείο δήμο ή κοινότητα, στο μέτρο, όμως, που αφορά όλως εντοπισμένη τροποποίηση του πολεοδομικού σχεδίου ή της πολεοδομικής μελέτης. Εξάλλου, μετά την έναρξη της ισχύος του Ν. 3852/2010, η ως άνω αρμοδιότητα περιήλθε στον νέο κατά τις διατάξεις αυτού ιδρυθέντα δήμο, στον οποίο υπάγεται ο δήμος ή κοινότητα, στον οποίο είχε μεταβιβασθεί, ασκούμενη στην εδαφική περιφέρεια αυτών, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 17 του άρθρου 283 του ίδιου νόμου. Μειοψήφησαν οι Νομικοί Σύμβουλοι Παναγιώτης Κιούσης και Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 94 Ν. 3852/10, σε συνδυασμό με αυτήν της παραγράφου Ιβ του άρθρου 75 Ν. 3463/06 (Δ.Κ.Κ.) απονεμήθηκαν στους δήμους, αν και όχι κατά περιοριστική-αποκλειστική απαρίθμηση, αρμοδιότητες και πολεοδομικών εφαρμογών, στις οποίες δεν υπάγονται, πάντως, ούτε εννοιολογικώς (βλ. κυρίως άρθρα 43 και 44 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας/Δ' 580/199) ούτε νομολογιακώς, η έγκριση της πολεοδομικής μελέτης και ο καθορισμός των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης, περί των οποίων προέβλεπε το άρθρο 33 παρ. 3 Ν. 1337/83. Και τούτο διότι ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός ανήκει μόνο στο Κράτος και η αρμοδιότητα αυτή δεν μπορεί να μεταβιβασθεί στους Ο.Τ.Α. (**Σ.Τ.Ε. 3361, 3362, 3363, 3852/05**). Η τελευταία αυτή διάταξη, άλλωστε, που είχε κριθεί αντισυνταγματική (**Σ.Τ.Ε. 889/04, 2306/00**) φαίνεται ότι ήδη καταργήθηκε στο σύνολό της με το άρθρο 29 παρ. 5 Ν. 2831/2000 (**ad hoc Σ.Τ.Ε. 3353/09**) ακόμη και πριν από την τροποποίηση του τελευταίου με το άρθρο 10 παρ. 1 Ν. 3044/02, οι διατάξεις των οποίων κρίθηκαν, αμφότερες, επίσης αντισυνταγματικές (**Σ.Τ.Ε. 843 και 2982/09, 3282/08, 2104 και 2105/07 κ.α.**). Στο γεγονός αυτό οφείλεται, προφανώς, και η παράλειψη ρητής απονομής από δύο βασικά νομοθετήματα (Ν. 3463/06 και Ν. 3852/10) της σημαντικότατης αυτής αρμοδιότητας – έστω και σε τοπικό επίπεδο – στους δήμους, αφού οι συντάκτες αυτών θεώρησαν άνευ αντικειμένου και ανενεργές όχι μόνο τις αναθέτουσες τις αντίστοιχες αρμοδιότητες στους Ο.Τ.Α. διατάξεις των άρθρων 61

παρ. 3 Ν. 947/79 και 3 παρ. 5 Ν. 2218/94, αλλά και την του άρθρου 33 παρ. 3 Ν. 1337/93. Ενόψει τούτων, μετά την κατάργηση του τελευταίου και τη μη πρόβλεψη στη συναφή μεταγενέστερη νομοθεσία μεταβιβασης ἢ απονομής στους δήμους αρμοδιοτήτων «έγκρισης πολεοδομικής μελέτης ἢ τροποποιήσεων κ.λ.π.» περὶ των οποίων γίνεται λόγος στη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 34 Ν. 1337/83, αυτή θεωρείται επίσης καταργηθείσα και δεν αποδίδονται, πλέον, στους δήμους ἢ κοινότητες τα «ἀλλα τριανταπέντε εκατοστά του προϊόντος της πιο πάνω κρατήσεως». Ούτε είναι δυνατή η απόδοση του παραπάνω «προϊόντος» επιλεκτικά, στις περιπτώσεις δηλαδή όλως εντοπισμένη τροποποιήσεως (και μόνο τροποποιήσεως) πολεοδομικής μελέτης πρωτίστως διότι, ιδίως μετά την κατάργηση των άρθρων 33 παρ. 3 και 34 παρ. 1 Ν. 1337/83, δεν υφίσταται νομοθετική ἢ κανονιστική διάταξη που να προβλέπει κάτι τέτοιο ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι η περιορισμένη – έστω – αυτή αρμοδιότητα μεταβιβάστηκε ἢ δόθηκε στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. νομολογιακώς οπωσδήποτε δε όχι με τον Δ.Κ.Κ. ἢ τον «Καλλικράτη» και τις τροποποιήσεις του (**βλ. συναφώς Δ. Χριστοφιλόπουλου: Καλλικράτης και πολεοδομικές αρμοδιότητες σε ΝoB 2011, σελ. 225 επ.**). Αντίθετη, τέλος, επί τούτου ἀποψη δεν ευρίσκει ἐρείσμα στην περίπτωση 9 της προμνησθείσας διάταξης του άρθρου 75 Δ.Κ.Κ. αφενός μεν ως εκ της ασαφούς διατύπωσής της αφετέρου δε διότι δι αυτής απονέμεται, εν πάσῃ περιπτώσει, στους δήμους «συμμετοχή σε θέματα» πολεοδομίας κ.λ.π. μόνο, όμως στο μέτρο και τον βαθμό που «αυτή προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία» πρόβλεψη δε αρμοδιότητος εντοπισμένων τροποποιήσεων πολεοδομικής μελέτης ουδαμού επιφυλάσσεται, όπως προαναφέρθηκε, στην κείμενη νομοθεσία υπέρ των Ο.Τ.Α. οποιουδήποτε βαθμού.

5. Όσον αφορά την διάθεση της κρατήσεως, που προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 2 του ΚΗ' Ψηφίσματος συνάγονται τα ακόλουθα:

Α) το ποσοστό 40% της κρατήσεως αυτής, που αποδίδεται στους δήμους κατά την παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 1337/1983, στην περίπτωση της μεταβιβάσεως σ' αυτούς αρμοδιοτήτων πολεοδομικών εφαρμογών κατά την παρ. 3 του άρθρου 61 του Ν. 947/1979, αυτό αποδίδεται πλέον ευθέως στους δήμους, εφόσον οι αρμοδιότητες αυτές τους μεταβιβάσθηκαν με την διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 94 του Ν. 3852/2010 και η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 283 του ίδιου νόμου, όπως συμπληρώθηκε με την διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 49 του Ν. 3943/2011, ορίζει χωρίς διάκριση ότι οι δήμοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα, πλην των εμπραγμάτων, που συνδέονται με αρμοδιότητες, που μεταφέρονται σ' αυτούς. Η ερμηνεία αυτή, εξάλλου, συμπορεύεται και προς την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 102 του Συντάγματος, η οποία επιβάλλει, όπως η μεταφορά αρμοδιοτήτων προς τους Ο.Τ.Α συνοδεύεται και από την μεταφορά των αναγκαίων για την άσκησή τους πόρων.

Β) Το επιπλέον ποσοστό 35% της ανωτέρω κρατήσεως κατά το μέτρο, που αφορά αρμοδιότητες πολεοδομικών ρυθμίσεων, που μεταβιβάσθηκαν στους δήμους ή κοινότητες, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 1337/1983 και της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994, δεν δύναται να καταβάλλεται, από την έναρξη της ισχύος της διατάξεως της παρ. 5 του άρθρου 29 του Ν. 2831/2000, δεδομένου, ότι ως ελέχθη με την διάταξη αυτή καταργήθηκαν οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 1337/1983 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτής και της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994 εκδοθεισών πράξεων (προεδρικών διαταγμάτων και αποφάσεων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων). Το ανωτέρω όμως ποσοστό, δεν αποκλείεται να καταβάλλεται σε όσους δήμους προέρχονται από συνενώσεις παλαιών δήμων ή κοινοτήτων, στους οποίους, μετά την έναρξη της ισχύος των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002, μεταβιβάσθηκαν οι πολεοδομικές αρμοδιότητες της εγκρίσεως ή τροποποιήσεως πολεοδομικών σχεδίων ή πολεοδομικών μελετών, στο μέτρο, όμως που ασκούνται νομίμως, δηλαδή αφορούν όλως εντοπισμένη τροποποίηση της πολεοδομικής μελέτης ή του πολεοδομικού σχεδίου και εντός της εδαφικής περιφέρειας του δικαιούχου παλαιού δήμου ή κοινότητας, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 17 του άρθρου 283 του Ν. 3852/2010. Βέβαια, στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 1337/1983, αναφέρεται ότι το επιπλέον ποσοστό 35% της κρατήσεως του ΚΗ' Ψηφίσματος, καταβάλλεται στους δήμους ή κοινότητες, στους οποίους απονέμονται οι ως άνω αρμοδιότητες, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 1337/1983. Το ίδιο, όμως πρέπει να γίνει δεκτό, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και στην περίπτωση, που οι αρμοδιότητες αυτές μεταβιβάσθηκαν σε δήμους ή κοινότητες από Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994, δεδομένου ότι αυτές δεν είχαν δημιουργηθεί το έτος, που θεσπίσθηκε η σχετική διάταξη (1983), ενώ μετά την ίδρυσή τους το έτος 1994 υποκατέστησαν τις κρατικές Νομαρχίες σε όλες τις μέχρι τότε αρμοδιότητές τους. Η ερμηνεία αυτή, εξάλλου, συμπορεύεται και προς την διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 102 του Συντάγματος, η οποία επιβάλλει, όπως η μεταφορά αρμοδιοτήτων προς τους Ο.Τ.Α συνοδεύεται και από την μεταφορά των αναγκαίων για την άσκησή τους πόρων. Κατά την γνώμη, όμως, των Νομικών Συμβούλων που μειοψήφησαν, οι Δήμοι δεν δικαιούνται πλέον σε καμία περίπτωση το ως άνω επιπλέον ποσοστό 35% της προσαυξήσεως του ΚΗ' Ψηφίσματος για τους εκτεθέντες στην μειοψηφήσασα γνώμη τους λόγους.

III. Ενόψει όλων των ανωτέρω το ΣΤ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδοτεί ότι στα τιθέμενα ερωτήματα αρμόζουν οι ακόλουθες απαντήσεις: 1) Από της μεταβιβάσεως από την 1.1.2011 των αρμοδιοτήτων των πολεοδομιών από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις στους δήμους, δυνάμει του άρθρου 94 του Ν. 3852/2010, οι τελευταίοι είναι δικαιούχοι στο προϊόν της προβλεπομένης κρατήσεως ποσοστού 40% του ΚΗ' Ψηφίσματος της 23/23 Φεβρουαρίου 1947 (ομόφωνα). 2) Οι νέοι δήμοι είναι δικαιούχοι και του επιπλέον ποσοστού 35% της ανωτέρω κρατήσεως του ΚΗ' Ψηφίσματος, που

καταβάλλεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 1337/1983, αλλά μόνον για την εδαφική περιφέρεια του παλαιού δήμου ή κοινότητας, στον οποίο, μετά την έναρξη της ισχύος των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 3044/2002, μεταβιβάσθηκαν από Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση πολεοδομικές αρμοδιότητες εγκρίσεως και τροποποιήσεως πολεοδομικής μελέτης ή πολεοδομικού σχεδίου με απόφαση του Νομαρχιακού τους Συμβουλίου, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2218/1994 και μόνο στο μέτρο που αυτές ασκούνται νομίμως, δηλαδή αφορούν όλως εντοπισμένες τροποποιήσεις της πολεοδομικής μελέτης ή του πολεοδομικού σχεδίου (κατά πλειοψηφία).

ΘΕΩΡΗΘΙΚΕ

Αθήνα, 25-10-2011

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Νικόλαος Μαυρίκας
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Σταύρος Σπυρόπουλος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

